

УДК 711. 346

Т. Ю. КУЗЬМЕНКО,

Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

E-mail: tancho286@gmail.com

ФУНКЦІОНАЛЬНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ЗОН ПРИМІСЬКИХ СІЛЬСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ЯК СТРАТЕГІЯ ЇХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Вплив економічної кризи дуже гостро позначився на виробничих територіях як міст-центрів, так і приміських територій, що є зонами спільних інтересів територіальних громад міста і села. Значна частина суб'єктів господарювання зменшили обсяги виробництва, в результаті виробничі території повністю або частково перестали функціонувати. Ці процеси подекуди набувають неоднозначного характеру. Аналізом проектних матеріалів і натурних обстежень приміських сільських поселень виявлено, що санітарно-захисні розриви між житловими та виробничими зонами часто відсутні. Припинення функціонування такого виробництва є позитивним явищем для вдосконалення середовища життєдіяльності населення. Постає проблема використання вивільнених територій. Наразі має місце зміна соціально-економічних орієнтирів суспільства, перехід до обслуговуючої та високотехнологічної економіки, пошук напрямів підвищення ефективності існуючих промислових об'єктів, а також перепрофілювання ліквідованих підприємств [1]. На нашу думку доцільною є реновація виробничих об'єктів, які потребують значного санітарного розриву і розташовані в сельбищній зоні поселення. Під реновацією розуміємо оновлення, адаптивне використання будівель, споруд, комплексів при зміні функціонального призначення. При цьому процес трансформації набуває ознак самоорганізації, тобто вихід із невпорядкованої системи (хаосу) до порядку. Визначено напрями реновації [2]: зміна функції на житлову; навчально-виховну; культурно-розважальну (центри дозвілля, музеї), громадського обслуговування, спортивно-оздоровчу, адміністративну. Натурним обстеженням приміських сільських поселень ближнього оточення м. Полтави виявлено приклади такої трансформації. Так, у с. Мачухи припинила своє існування тваринницька ферма. Ця ферма була відділена від сельбищної забудови

лише вулицею, що безумовно, не є достатнім. Таким чином, маємо приклад удосконалення середовища життєдіяльності людини і поліпшення екологічної ситуації. Проте опитування мешканців села виявило негативне ставлення до припинення існування цього виробництва: втрачені робочі місця, ферма не працює більше 20 років і поступово руйнуючись, набуває непривабливого вигляду. Організація на її місці виробництва IV-V категорії, значно поліпшила б ситуацію. Село Мачухи, маючи чудову транспортну інфраструктуру, знаходиться на відстані 12 км від м. Полтава. Створення такого підприємства мало б позитивне значення як для міста, так і для села: забезпечення людей місцями працевлаштування, винесення з міста виробництва з наближенням його безпосередньо до місця проживання незайнятого працездатного населення. Звільнені виробничі майданчики сільських поселень досить часто перепрофільнюються під житлові території. Наприклад, у с. Верхоли відбулось перепрофільювання колишньої виробничої території під житлову, внаслідок чого завершилось формування планувальної структури села та оптимізація соціально-побутового обслуговування мешканців приміської зони та міста-центру.

Висновки. Доцільність реновації виробничих об'єктів у сільських поселеннях обумовлено наступними чинниками: наявність значних вільних трудових ресурсів; позитивна демографічна ситуація; відстань до міста-центру не більше 20 км. Потенціал виробничих територій настільки значний, що доцільність їх реновації має економічне та соціальне значення. Реновація виробничих територій сельбищних зон поліпшить екологічне середовище та рівень життя населення завдяки створенню нових робочих місць. При цьому вдосконалення середовища життєдіяльності людини відбувається як у місті, так і в селі: забезпечення місцями працевлаштування незайнятого населення, винесення з міста-центру виробництва, що потребує значних територій і порушує цільність його забудови.

Список джерел

1. Бірюк С.П. Вплив розвитку промислово-виробничого комплексу на територіально-планувальну організацію міста (на прикладі м. Києва) / С.П. Бірюк // Містобудування та територіальне планування. – 2013. – №48. – С. 52 – 56.
2. Доненко В.И., Щербина Л.В., Штода О.И. Ревитализация промышленных и техногенно нагруженных территорий городской застройки / В.И. Доненко // Містобудування та територіальне планування. – 2013. – №47. – С. 195 – 199.